

УДК 616.3-06:574.23

**КЛІНІЧНІ ТА ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПАТОЛОГІЇ
СИСТЕМИ ТРАВЛЕННЯ У ХВОРИХ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ У
ЗОНАХ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАБРУДНЕННЯ**

*Волошин О.І., Вдовічен А.М., Буймістр Н.І., Наврата В.М.,
Шварковська А.А.*

*Буковинський державний медичний університет, обласний
діагностичний центр, м. Чернівці, Україна*

Проведено багаторічні спостереження за 96 хворими з патологією системи травлення, які проживають у III-IV зонах радіоекологічного забруднення Кіцманського та Заставнівського районів (села Кадубівці, Киселів, Борівці, Веренчанка). Тривалість спостереження в окремих групах пацієнтів складала від 5 до 18 років, вік хворих коливався від 43 до 74 років. Інструментальні (ультрасонографічні, ендоскопічні), морфологічні та біохімічні дослідження при загостренні з частотою один раз на 1-2 роки здійснювалися впродовж зазначеного періоду. Порівняльні спостереження проведені у 64 пацієнтів з патологією системи травлення з цих же районів із сіл екологічно благополучних.

Встановлено, що у всіх пацієнтів наявною була складна мікст-патологія системи травлення: поєднання уражень гастродуоденальної (гастрити, гастродуоденіти, виразкова хвороба), гепатобіліарної (хронічні холециститу, гепатити, стеатогепатози), панкреатити переважно з різними ступенями ендокринної недостатності, поєднані з синдромом подразненого кишечника, часто - дисбактеріозу.

Особливостями зазначеної мікст-патології були: торпідність перебігу, ефект взаємного обстеження, нижча ефективність від загально-прийнятих стандартів лікування та потреба більш тривалого застосування ліків, частіші, хоча і менш клінічно виражені загострення, майже постійний стан нестійких ремісій порівняно з пацієнтами з аналогічною мікст-патологією з благополучних зон. Біохімічно в період загострень ступінь порушень була ідентичною з такими же патологіями в контингенту з сіл цих же регіонів з нормальною екологічною ситуацією. Однак через 2 – 3 тижневий період ідентичного лікування у хворих з зон екологічного неблагополуччя тенденції до покращення були явно гіршими. Торпідністю зворотних змін відрізнялась і ультрасонографічна динаміка з боку панкреато-гепатобіліарної системи. Ендоскопічно, окрім торпідності зворотних змін запального характеру, репаративних властивостей слизової оболонки шлунка, помітними були вища частота та обширність атрофічних явищ.

Загальносоматичними особливостями були більш часті та виражені астено-депресивні, астено-невротичні, астено-вегетативні синдроми, прояви прискореного старіння організму порівняно з паспортним віком, дегенеративно-дистрофічні зміни опорно-рухового апарату, ендокринопатії (переважно щитовидної залози) та порушення обміну речовин (частіше спостерігалась схильність до надлишкової маси тіла), нижча толерантність до фізичних навантажень та гірші якісні показники життя.

Зазначене свідчить, що пацієнти з мікст-патологією системи травлення, які проживають у зонах екологічного неблагополуччя, потребують додаткового та тривалішого призначення до стандартних лікувальних комплексів, допоміжних лікарських засобів, які володіють антиоксидантною, цитопротекторною, репаративно-метаболічною діями, сприятливим впливом на регуляторні системи, особливо вегетативну та ендокринну. Доцільні поглиблені наукові дослідження в цьому аспекті та державне забезпечення їх реалізації.